

Grypa ptaków – warto przypomnieć z czym mamy do czynienia

Na zakażenie wirusami grypy ptaków podatne są prawie wszystkie gatunki ptaków, zarówno domowych (drób), jak i dzikich wolno żyjących.

W przypadku ptactwa domowego zarażenie wywołują dwie postaci choroby – o niskiej lub wysokiej zjadliwości. Tak zwana postać „niskopatogenna” wywołuje jedynie łagodne objawy (nastroszenie piór czy spadek liczby znoszonych jaj) i może łatwo pozostać nierozpoznana. Postać wysokopatogenna choroby jest znacznie bardziej gwałtowna w przebiegu i bardzo szybko rozprzestrzenia się w stadzie. Choroba atakuje wiele narządów wewnętrznych w bardzo krótkim czasie, a jej śmiertelność może sięgać nawet 100%.

Stopień wrażliwości poszczególnych gatunków jest bardzo zróżnicowany. Największą wrażliwość cechuje kury i indyki. Wśród nich mamy do czynienia z kliniczną postacią choroby. Kaczki oraz gęsi to drób, który jest wrażliwy na zakażenie wszystkimi szczepami wirusa, ale nie wszystkie wywołują u nich postać kliniczną. Należy bowiem zaznaczyć, że **drób wodny uważa się za potencjalny rezerwuar i źródło wirusa dla drobiu**. Perliczki, przepiórki, bażanty i kuropatwy cechuje wrażliwość podobna jak u kur i indyków.

Wirus może zachować aktywność w kurniku nawet przez 5 tygodni, dlatego bardzo istotne jest przy podejrzeniu lub stwierdzeniu choroby, zabezpieczenie pomieszczeń, sprzętu, nawozu oraz dokładne ich oczyszczenie i odkażenie. Pomoże w tym dokładna dezynfekcja - wirus grypy jest wrażliwy na powszechnie stosowane środki dezynfekcyjne oraz detergenty. Niszczy go również obróbka termiczna.

Rozprzestrzenianie się wirusa ma ogromne znaczenie gospodarcze na poziomie lokalnym w związku z koniecznością likwidacji stad, ale również globalnie, ponieważ wskutek coraz większej liczby ognisk zamykane są rynki zagraniczne dla polskiego drobiu.

Wirus ptasiej grypy jest ogromnym, realnym zagrożeniem dla przemysłu drobiarskiego w Polsce. Musimy dołożyć wszelkich starań, by maksymalnie zapobiec rozprzestrzenianiu się choroby. Przypominamy zalecenia, zarówno dla większych jak i mniejszych hodowców, rekomendowane przez Głównego Lekarza Weterynarii.

Zalecenia dla drobnotowarowych hodowców drobiu – chów przyzagrodowy

- Zaleca się karmienie i pojenie drobiu w pomieszczeniach zamkniętych, do których nie mają dostępu ptaki dzikie oraz przetrzymywanie drobiu na ogrodzonej przestrzeni, pod warunkiem uniemożliwienia kontaktów z dzikim ptactwem.
- Pasza – w tym zielonki – powinna znajdować się w pomieszczeniach zamkniętych lub pod szczelnym przykryciem, uniemożliwiającym kontakt z dzikim ptactwem.
- Zaleca się unikania pojenia oraz czyszczenia kurników wodą pochodzącą spoza gospodarstwa.
- Należy zgłaszać lekarzowi weterynarii, wójtowi, burmistrzowi, i innym organom władzy lokalnej zaobserwowany spadek nieśności lub nagłe, zwiększone ilości upadków drobiu.
- Po każdym kontakcie z drobiem lub ptakami dzikimi należy umyć ręce wodą z mydłem.
- Ważne jest również używanie odzieży ochronnej oraz obuwia ochronnego przy czynnościach związanych z obsługą drobiu.
- Osoby utrzymujące drób w chowie przyzagrodowym, nie powinny być zatrudnione w przemysłowych fermach drobiu.

Zalecenia dla hodowców gołębi:

Gołębie należy karmić i poić w sposób wykluczający dostęp ptaków dzikich. Jeśli chodzi o przechowywanie paszy – również ze wskazaniem, by było to w pomieszczeniach zamkniętych lub pod szczelnym przykryciem uniemożliwiającym kontakt z dzikim ptactwem.

Zalecenia dla przemysłowych producentów drobiu:

- Ptaki należy przetrzymywać w odosobnieniu (obowiązkowo w okresie wiosennych oraz jesiennych wędrówek dzikich ptaków) lub na wolnej, ogrodzonej przestrzeni, tak by nie miały do nich dostępu dzikie ptaki.
- Karmienie i pojenie drobiu powinno odbywać się w pomieszczeniach zamkniętych, do których nie mają dostępu ptaki dzikie.
- Zielonki stosowane w karmieniu drobiu wodnego (kaczki i gęsi), szczególnie w okresie wiosennych oraz jesiennych wędrówek dzikich ptaków, nie mogą

pochodzić z terenów wysokiego ryzyka zanieczyszczenia ich wirusem wysoce zjadliwej grypy ptaków, z okolic zbiorników wodnych, bagien, i innych miejsc stanowiących ostoję ptaków dzikich.

- Szczelne przykrycie pojemników z karmą i wodą do picia lub przetrzymywanie ich wewnątrz budynków jest niezbędne. Należy również unikać pojenia ptaków i czyszczenia pomieszczeń wodą pochodzącą spoza gospodarstwa (głównie ze zbiorników wodnych i rzek).

- Należy maksymalnie ograniczyć przemieszczanie się osób postronnych oraz zwierząt pomiędzy obiektami, w których przechowywana jest karma dla zwierząt a obiektami, w których bytuje drób w gospodarstwie.

- Dezynfekcja – zaleca się rozłożenie przed wejściami do budynków, gdzie utrzymywany jest drób mat nasączonych środkiem dezynfekcyjnym.

- Powinno się wprowadzić zakaz wjazdu pojazdów na teren fermy, poza działaniami koniecznymi np. dowóz paszy, odbiór drobiu do rzeźni lub przez zakład utylizacyjny.

- Obowiązkowa dezynfekcja pojazdów wjeżdżających.

- Rozłożenie mat dezynfekcyjnych przed wjazdem i wejściem na teren gospodarstwa również jest ważnym działaniem bioasekuracyjnym.

- Niezbędne jest używanie odzieży ochronnej oraz obuwia ochronnego przy czynnościach związanych z obsługą drobiu.

- Na fermie wprowadzić obowiązek dokładnego mycia i dezynfekcji rąk przed wejściem do obiektów, w których utrzymuje się drób.

- Pracownicy ferm nie powinny mieć kontaktu z innym ptactwem np. kurami, gołębiami.

Istnieją również dodatkowe zalecenia Głównego Lekarza Weterynarii, które dotyczą wszystkich wymienionych wyżej hodowców i producentów.

- Słoma, która będzie wykorzystywana w chowie ściółkowym powinna być zabezpieczona przed dostępem dzikiego ptactwa. Należy ją przetrzymywać w zamkniętych pomieszczeniach, zadaszyć itp.

- Należy regularnie przeglądać wszelkie połączenia i rury (silosy paszowe) pod kątem obecności zanieczyszczeń np. odchodami dzikich ptaków, które mogą spowodować zarażenie wirusem.

- Należy eliminować wszelkie możliwe do usunięcia nieszczelności budynków inwentarskich. Umieścić siatki w oknach i otworach, zabezpieczyć kominy wentylacyjne itp.
- Dla bezpieczeństwa nie należy tworzyć sztucznych zbiorników wodnych na terenie gospodarstwa (np. oczka wodne), a istniejące już należy zabezpieczyć przed dostępem dzikiego ptactwa.
- Nie należy dokarmiać dzikiego ptactwa na terenie gospodarstwa (niezbędne jest usunięcie wszelkich karmników).
- Jeżeli na terenie gospodarstwa znajdują się drzewa owocowe należy jak najczęściej usuwać opadłe owoce.

Sylwia Paluszkiewicz
Wielkopolska Izba Rolnicza